

GADA PĀRSKATS 2015

VIDES IZGLĪTĪBAS
FONDS

Vides izglītības fonds (VIF) ir dibināts ar mērķi veicināt ilgtspējīgu attīstību ar vides izglītības palīdzību. VIF pamataktivitātes ir saistītas ar pasaules vadošās vides izglītības organizācijas Foundation for Environmental Education (FEE International) programmu īstenošanu Latvijā. Latvijā šobrīd tiek īstenotas visas FEE International programmas – Ekoskolas, Jaunie vides reportieri, Zilais karogs, Zaļā atslēga, Izzini mežu.

Lapu iela 17
Rīga, LV – 1002
Tālr. 67225112
E-pasts: fonds@zemesdraugi.lv
www.videsfonds.lv

Sabiedrības integrācijas
fonds

Materiāls sagatavots ar Islandes, Lihtenšteinas un Norvēģijas finansiālu atbalstu projekta “Zaļais izrāviens – Vides izglītības fonda darbības stiprināšana” (projekta nr. 2012.EEZ/DAP/MAC/100) ietvaros. Par materiāla saturu atbild projekta īstenotājs – nodibinājums “Vides izglītība fonds”.

EKOSKOLAS

Ekoskolu programma ir viens no visaptverošākajiem un arīdzan populārākajiem vides izglītības modeļiem pasaulē. Programmas pamatā ir vienkāršas un brīvi piemērojamas, bet tai pat laikā savu efektivitāti jau drīz apliecinošas vides pārvaldes sistēmas izveide skolā. Programma saista vides tēmas ar daudziem mācību priekšmetiem, tā veidojot attiekmi un vērtības, veicinot skolēnu izpratni un interesi par vidi, un līdz ar to – vēlmi iesaistīties vides izzināšanā un aizsardzībā. Procesā tiek iesaistīti ne tikai skolēni un skolotāji, bet arī vecāki un apkārtējā sabiedrība, veicinot kopējo vides apziņas attīstību.

Ekoskolu programmā Latvijā aktīvi darbojas vairāk kā 200 izglītības iestādes – sākot no pirmsskolām, un beidzot ar augstskolām.

EKOSKOLU APBALVOŠANAS PASĀKUMS

Mācību gads Latvijas ekoskolām sākās ar apbalvošanas pasākumu Latvijas Nacionālajā bibliotēkā, kad 114 Latvijas izglītības saņēma starptautisko ekoskolas nosaukumu un Zaļo karoga balvu. Vēl 47 skolas saņēma diplomu un Latvijas ekoskolas nosaukumu. Programmas veterāni – Amatas pamatskola un Kuldīgas 2. vidusskolas Rendas filiāle, saņēma ekoskolu Zaļo karogu jau 12. gadu pēc kārtas.

Pasākuma laikā izglītības iestādes dalījās pieredzē un stāstīja par aizvadītajā gadā paveikto – spilgtākajiem notikumiem un veiksmīgākajām aktivitātēm, darbojoties programmā. Liepājas Universitātē uzstādītas velonovietnes, enerģijas taupīšanas nolūkos marķēti elektrības slēdži, Aizkraukles ģimnāzijā organizēja Daugavas izzināšanai veltītu pasākumu kopā ar citām ekoskolām "Pirmais vilnis", bet pirmsskolā "CreaKids" – veselīga dzīvesveida un dabas iepazīšanas nometni bērniem.

EKOSKOLU KLIMATA MARŠS

Lai atgādinātu sabiedrībai un atbildīgajām valsts iestādēm par Latvijas līdzatbildību klimata pārmaiņu mazināšanā, saistībā ar decembrī notikušo ANO klimata pārmaiņu konferenci (COP21) Parīzē, apbalvošanas pasākuma noslēgumā dalībnieki ar pašgatavotiem plakātiem un karogiem devās gājienā no Latvijas Nacionālās bibliotēkas uz Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministriju (VARAM). Klimata gājiens noslēdzās ar radošu akciju VARAM iekšpagalmā, kur jaunieši no līdzpaņemtiem akmentiņiem sagatavoja instalāciju ar saukli – "Varam! Vai darām? #COP21. Dalībniekus sagaidīja vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs Kaspars Gerhards ("VL"-TB"/LNNK) un izteica atzinību jauniešiem par darbiem vides labā.

Ar gājienu tematiski tika ievadītas arī Ekoskolu Rīcības dienas, kas kas šogad gan Latvijā, gan pasaulē tika veltītas svarīgākajam šī gada vides aizsardzības notikumam (COP21), un tāpēc saistītas ar klimata pārmaiņu tēmu.

EKOSKOLU RĪCĪBAS DIENAS

No 2. līdz 8. novembrim Ekoskolu Rīcības dienu kampaņā, kurā ik gadu visa pasaulē piedalās vairāk kā desmit miljoni skolēnu, Latvijā iesaistījās vairāk kā 130 izglītības iestādes, un katra paveica kaut ko nozīmīgu.

Rīcības dienu laikā ar dažādām aktivitātēm – radošajām darbnīcām, zibakcijām, izglītojošiem, informējošiem pasākumiem, tiekoties ar politiķiem un vietējās sabiedrības pārstāvjiem – skolu jaunieši pievērsa uzmanību klimata pārmaiņām un demonstrēja to cēloņu saikni ar mūsu dzīvesveidu un ikdienas izvēlēm.

Pasākumu mērķis ir parādīt skolu jauniešiem un apkārtējai sabiedrībai, kā iespējams iesaistīties globālās problēmas risināšanā ar vietēja mēroga Rīcībām.

Rīcības dienu noslēgumā ar interneta balsojumu un žūrijas vērtējumu, izvērtējot dažādus kritērijus – sabiedrības iesaiti, informatīvo saturu un idejas oriģinalitāti, tiks noskaidroti labākie pasākumu rīkotāji, kurus ar aktīvām laika pavadīšanas iespējām apbalvos Rīcības dienu draugi – zinātnkāres centrs bērniem Zili Brīnumi, piedzīvojumu organizācija Lūzumpunkts un viss atpūtai dabā – Gandrs.

Rīcības dienu laikā skolu jaunieši tika aicināti piedalīties konkursā “Klimata vēstnieki” un sagatavot uzrunu lēmumu pieņēmējiem – Parīzes klimata konferences dalībniekiem, kā arī plašākai sabiedrībai. Uzrunās ir pausta jauniešu nostāja par nepieciešamību nekavējoties rīkoties klimata pārmaiņu mazināšanai.

27. novembrī Ekoskolu jaunieši un vides NVO pārstāvji tikās ar Latvijas delegācijas pārstāvjiem, lai atgādinātu par svarīgāko un teiktu ceļavārdus pirms došanās uz Parīzi.

Tā, piemēram, Elvita Alksne no Valmieras Viestura vidusskolas, uzrunājot delegāciju, un pārējos klausītājus, uzsvēra, ka klimata pārmaiņas ir mūsu visu pirmā prioritāte; Zvejniekiema vidusskolas skolniece Līga Vilcāne aicināja nebaidīties no pārmaiņām un domāt par mūsu visu nākotni. Patēriņa tēmai savā uzrunā pievērsās Kerija Zotova no Slokas pmat-skolas: “Pārmaiņas izraisa fosilā kurināmā izmantošana, automašīnas un lidmašīnas, rūpnīcas, kas ražo veikalos nopērkamās preces. Tāpēc mums par klimata pārmaiņu draudiem vajadzētu informēt un izglītot sabiedrību. Mēs nevaram novērst vulkānu izvirdumu, bet varam novērst cilvēka darbības ietekmi. Jāpadomā par savām rīcībām. Pirms iepirkšanās apdomāt, ko pērkam veikalos, kā pārvietojamies, kā taupām elektrību, siltumu un ūdeni.”

Jauniešu aicinājumus pavadīja arī pēdējie ceļavārdi pirms došanās uz COP21 no vides nevalstisko organizāciju pārstāvjiem.

VAIRĀKI DESMITI LATVIJAS EKOSKOLAS 2015. GADĀ IESAISTĪJUŠĀS STARPTAUTISKOS VIDES IZGLĪTĪBAS PROJEKTOS – “ĒDAM ATBILDĪGI!” UN “LIELĀS AUGU MEDĪBAS”.

„ĒDAM ATBILDĪGI!” ir starptautiska, uz rīcību orientēta mācību programma Ekoskolām, kas aizsākās EYD 2015 (Eiropas attīstības gads 2015) ietvaros un turpināsies arī turpmāk kā neatņemama Ekoskolu programmas sastāvdaļa. Programmā piedalās deviņas Eiropas valstis – Bulgārija, Horvātija, Čehija, Latvija, Malta, Polija, Rumānija, Slovākija un Slovēnija.

Caur dažādām aktivitātēm un izglītojošiem materiāliem, programma informē par globāliem izaicinājumiem un to nozīmi vietējā līmenī – reģionā, pilsētā vai ciematā. Tā veicina izpratni par efektīvu resursu izmantošanu, bioloģisko daudzveidību, klimata pārmaiņām, cilvēktiesībām un godīgu tirdzniecību; par šķietami attālinātām tēmām, kuras mēs varam ietekmēt pozitīvi vai negatīvi, mainot savus ēšanas paradumus.

Projekts tiks īstenots trīs gadu garumā, kopumā Latvijā iesaistot vismaz 100 izglītības iestādes.

Pirmajā projekta gadā izvēlētās 20 pilotskolas, ar kurām kopīgi tiek izstrādāta un uzlabota projekta metodoloģija. Izvēlēto skolu pedagogi piedalījušies divos semināros šogad, lai dalītos pieredzē, apspriestu problēmas, ar kurām katra izglītības iestāde saskaras pārtikas tēmas ietvaros, un kopīgi meklētu tām jaunus risinājumus, kā arī uzzinātu par aktivitātēm un veidiem, kā bērnus un jauniešus ieinteresēt un izglīt par ēdiena ietekmi uz vidi. Pilotskolas (kuru starpā ir gan pirmsskolas, pamatskolas un vidusskolas) jau aktīvi darbojas, īstenojot dažādus pasākumus, darbnīcas un konkursus – audzējot savus zaļumus un dārzeņus, gatavojot veselīgi un atbildīgi, pētot produktu saturu, iesaistot vecākus un daudz citos veidos.

Dalībai otrā projektā, “Lielās augu medības” kas vērstas uz bioloģiskās daudzveidības aizsardzību, Latvijā pieteikušās 64 Ekoskolas.

Bioloģiskās daudzveidības projekts “LIELĀS AUGU MEDĪBAS” fokusējas uz augiem skolu teritorijās un tuvākajā apkārtnē (piemēram, parkā vai mežā) ar mērķi jauniešos attīstīt spēju būt par vietējās bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas aizstāvjiem, un sagatavot resursus, kas palīdzētu skolotājiem iekļaut bioloģisko daudzveidības tēmu mācību aktivitātēs. Iesaistītas skolas no 10 valstīm (Vācija, Īrija, Slovēnija, Turcija, Dānija, Spānija, Itālija, Polija un Latvija), kurās tiek īstenota Ekoskolu programma.

Projektā ietverti izglītojoši aspekti, balstoties Vides izglītības fonda (FEE) izglītības principos, un praktiskas rīcības, kas balstās Kjū karaliskā botāniskā dārza (KEW) resursos. KEW ir mājvieta pasaulē lielākajai un daudzveidīgākajai botāniskajai un mikoloģiskajai kolekcijai. Projekts tiek īstenots ar atbalstu no Toyota kompānijas, bet Latvijas nacionālais koordinators ir Vides izglītības fonds, kas īsteno Ekoskolu programmu Latvijā. Projekts turpināsies piecus gadus, tā dodot iespēju ilgtermiņa pētījumam, kas parādītu projekta efektu un atspoguļotu pozitīvas uzvedības pārmaiņas un izpratnes pieaugumu.

Par galvenajiem skolu ieguvumiem piedaloties projektā var uzskatīt izpratnes pieaugumu skolēnu vidū par bioloģisko daudzveidību, pieeju metodiskajiem materiāliem, tai skaitā starptautiskai augu sugu datubāzei, praktisku rīcību bioloģiskās daudzveidības aizsardzībai, kā arī potenciālu ilgtermiņa pētniecībai.

EKOSKOLU FORUMI – PIERDZES APMAIŅA UN JAUNAS ZINĀŠANAS

Ekoskolu vides forums ir izglītojošs pieredzes apmaiņas pasākums ekoskolu pārstāvjiem. Tā ietvaros notiek apmācības un praktiskas nodarbības, kas sniedz iespēju dalīties pieredzē par vides izglītības īstenošanu. Tāpat kā vasaras forums, kas nu jau kļuvis par tradīciju, arī Ekoskolu Ziemas Foruma mērķis ir veidot izpratni par Ekoskolu programmu, tās saistītajiem jautājumiem un saprast, kā dažādas idejas iespējams īstenot praksē, lai tā kļūtu par ikdienas rīcību. Ekoskolu forums sniedz iespēju iepazīt vienu otru, gūt jaunas zināšanas, daloties pieredzē, kā arī rast papildus motivāciju un iedvesmu arī turpmāk dzīvot videi draudzīgi gan savā ekoskolā, gan ikdienā.

Ziemas Forums

Jau otrais Ekoskolu ziemas forums tika īstenots no 20. līdz 22. februārim kopā ar Ulbrokas vidusskolu un Stopiņu novada domes atbalstu, un pulcēja 180 dalībniekus – skolotājus un skolēnus, no vairāk kā 40 dažādām Latvijas izglītības iestādēm.

Ziemas forumā gan jauniešiem, gan pedagogiem bija iespēja piedalīties dažādās nodarbībās un lekcijās, kas saistītas ar visām astoņām Ekoskolu tēmām: atkritumi, enerģija, ūdens, transports, veselīgs dzīvesveids, iestādes vide un apkārtnē, mežs, klimata pārmaiņas. Par bioloģisko pārtiku Latvijā stāstīja Liene Brizga– Kalniņa, kampaņas BioLoģiski! koordinatore, (Latvijas Bioloģiskās lauksaimniecības asociācijas), Baltijas jūras jautājumus aplūkoja Rita Šantare, (Pasauls Dabas Fonds), savukārt ar kampaņu Maisbergs un atkritumu samazināšanas nozīmi iepazīstināja biedrība homo ecos.

Foruma dalībnieki devās ekskursijā uz SIA „Eko Getliņi”, kur uzzināja par atkritumu apsaimniekošanu un ikdienas šķirošanas nozīmi, izpaudās radošajās darbnīcās ar otreiz izmantojamiem materiāliem un vakara sarunās tikās ar vides žurnālisti Anitru Toomu.

Klimata Forums

Vasaras forums, kas jau kļuvis par programmas tradīciju un Latvijas Ekoskolu gaidītu notikumu, no 28. jūlija līdz 2. augustam, ar atbalstu no Neretas novada domes un Latvijas Valsts Mežiem, iemājoja Mazzalves pamatskolā. Kopumā forumā piedalījās ap 200 dalībnieku – gan Ekoskolu pedagogi – programmas koordinatori, gan aktīvākie jaunieši, kas savās skolās iesaistās Ekopadomes darbā un vides izglītības aktivitāšu īstenošanā.

Pirmajās dienās Mazzalvē ieradās skolotāji no 75 izglītības iestādēm no visas Latvijas, lai kopā ar vides ekspertiem un lektoriem iedziļinātos vides problemātikā, izprastu dažādu tēmu integrēšanu mācību procesā, apmainītos pieredzē un ģenerētu jaunas idejas.

Artūra Jansons (homo ecos) stāstīja par kampaņu „Beidz spēlēt pārtikas cirku!” saistībā ar atbildīgu pārtikas patēriņu, Valdis Ratniks (Energodetektivs.lv) dalījās pieredzē par energoefektivitātes novērtēšanu skolām, bet Edmunds Cepurītis (Latvijas debašu asociācija) – kā mācīt kritisko domāšanu skolās. Kopā ar Ilzi Herbergu un Kārli Ozoliņu (Zaļais Ceļš) varēja uzzināt, kā zaļu tējas padarīt par daļu sava dzīvesveida, ar Lauru Grēviņu (viesplusviens.lv) – izprast veselīgas ēšanas principus skolās.

Savukārt apgūt jaunas iemaņas un radoši izpausties bija iespēja dažādās tematiskajās darbnīcās – gatavot dabīgo kosmētiku, vietējā biškopja vadībā degustēt medu un uzzināt ko nozīmē ekoloģiskā biškopība, pagatavot jaunas lietas no otrreiz izmantojamiem materiāliem, un kopā ar vides žurnālisti Anitru Toomu tamborēt lupatu paklājiņus un pārrunāt videi draudzīgu saimniekošanu mājās, bet ar Julitu Klušu – noteikt koku sugas, mērīt, un atpazīt dižkokus.

30. jūlijā pedagogus nomainīja jaunieši. Ekoskolu forums katru gadu tiek saistīts ar kādu konkrētu tēmu – kas 2015. gadā bija klimata pārmaiņas.

Kā katrs skolēns var veicināt energoefektivitāti savā skolā, stāstīja Valdis Ratniks (Energodetektivs.lv); kā izvēlēties pārtiku un gatavot maltīti nekaitējot klimatam – Dita Lase (Vegus.lv); bet ar hidrobioloģi Elinu Kolāti varēja pārrunāt ekoloģiskās problēmas upēs. Viena diena forumā tika veltīta aktīvisma un komunikāciju darbnīcām, kurās jaunieši apguva konkrētas prasmes – ideju radīšanu, argumentāciju, pasākumu plānošanu, cilvēku piesaistīšanu Ekopadomei, improvizāciju un citas noderīgas iemaņas. Ekoskolu Forumā apvienojas dažādas neformālās izglītības metodes ar labu atpūtu, tāpēc neiztikt arī bez veselīgām aktivitātēm dabā – laivu braucienā pa Mēmeles upi devas gan pedagogi, gan jaunieši. Tāpat tika organizētas rīta rosmes, peldes un izzinoši pārgājieni.

KOKU STĀDĪŠANAS KAMPAŅA

Beidzoties mācību gadam, noslēdzās arī koku stādīšanas kampaņa Latvijas Ekoskolās. Pavasara kampaņā piedalījās 90 izglītības iestādes visā Latvijā un, iesaistoties skolēniem, pedagogiem un vecākiem, kopā iestādīti 43 000 koku!

Pirms vairākiem gadiem starptautiskās Ekoskolu programmas aizsākto kampaņu turpina īstenot Latvijas Ekoskolas sadarbībā ar Latvijas Valsts Mežiem (LVM). Šī ir viena no sadarbības kampaņām starp Vides izglītības fonda Ekoskolu un Izzini mežu programmām.

Ekoskolu koku stādīšanas iniciatīvā ir būtiska vides izglītības sastāvdaļa – svarīgi, lai skolēni ne tikai iestādītu pa kociņam, bet arī izzinātu dabas procesus, gūtu priekšstatu par meža ekosistēmu un dabas vērtībām – jaunieši pētīja mežu spēlējot spēles, tiekoties ar mežziņiem, izpildot dažādus uzdevumus – tika mērīti koku apkārtmēri, skaitītas gadskārtas, pētītas koku sugas.

Aicinot skolas piedalīties kampaņā, tika uzsvērts, ka galvenais nav iestādīto koku daudzums, jo katrs koks ir zelta vērts. Iestādīto koku skaitu, stādīšanas vietu un sugu izvēle tika atstāta katras izglītības iestādes ziņā, tā, piemēram, Limbažu 3. vidusskolas skolēni Tūjas mežā iestādījuši 1 ha priežu jaunaudzi, bet Dzimtmisas pamatskola – eglīti savā pagalmā, ko rotāt Ziemassvētkos.

JAUNIE VIDES REPORTIERI

Jaunie vides reportieri ir vides izglītības programma jauniešiem vecumā no 12 līdz 21 gadu vecumam ar mērķi pētīt, izziņāt vides problēmas, piedāvāt risinājumus un meklēt atbildes gan uz saviem, gan sabiedrības interesējošiem jautājumiem, izmantojot kvalitatīvās žurnālistikas metodes. Programmas mērķis dalībniekiem ir izpētīt vides problēmas vietējā mērogā un ziņot par iespējamajiem risinājumiem, izmantojot vietējos medijus, dažādus sociālos tīklus, pasākumus un izstādes, lai sasniegtu auditoriju, kas nozīmē jauniešu iesaistīšanos un savu ideju īstenošanu.

2015. gada sākumā Vides izglītības fonds aicināja aktīvos un zaļi domājošos jauniešus piedalīties programmas "Jaunie vides reportieri" (JVR) konkursā ar rakstiem, fotogrāfijām un video, kas vēsta par dažādām vides problēmām, ar kurām jaunieši ir saskārušies. Saņemtos darbus izvērtēja nacionālā žūrija, no kuriem labākie tika izvirzīti starptautiskajam JVR konkursam.

2015. gada starptautiskā JVR konkursa darbus vērtēja eksperti no FEE (Foundation for Environmental education) valdes, UNEP (Apvienoto Nāciju Vides programmas), UNESCO un IIEEE (Starptautiskā Rūpnieciskās un Vides Ekonomikas institūta), kā arī plašsaziņas līdzekļiem. 3 910 darbi tika iesniegti nacionālajiem konkursiem 24 JVR dalībvalstīs. No šiem starptautiskās žūrijas izvērtēšanai tika izvirzīti 120 darbi.

Savā vecuma grupā, video kategorijā par uzvarētājiem ir atzīti Mārtiņš Mozga un Mārtiņš Seleckis no Rēzeknes Valsts Poļu ģimnāzijas. Žūrija atzinīgi novērtējusi puīšu filmēšanas prasmi un uzsvērusi, ka gudrā veidā pielietota mūzika un iesaistīti skolasbiedri. Visi uzvarētāji saņems sertifikātus un balvā tehnisko ekipējumu, kas noderēs turpmākajā darbā. Programmas ietavros jauniešiem tiek organizētas nodarbības, kas 2015. gadā īstenotas jaunā formātā - pievēršanos konkrētai vides problēmai un darbojoties pēc iespējas tuvāk dabai, tā, piemēram, Zvejniekciema pludmalē notikusi nodarbība par jūras piesārņojuma jautājumiem.

ZILAIS KAROGS

ZILAIS KAROGS ir pasaules populārākais tūrisma ekosertifikāts, kas tiek plaši atpazīts gan iedzīvotāju, gan pašvaldību un vides institūciju vidū. Kritēriju ieviešana nodrošina pilnvērtīgu metodoloģiju peldvietu apsaimniekošanai, kurā ir ņemti vērā visi vides aizsardzības un ilgtspējīgas attīstības faktori, un pievērsta liela uzmanība vides kvalitātes uzturēšanai un bioloģiskās daudzveidības aizsargāšanai. Iesaistoties kampaņā pašvaldības apņemas īstenot arī plašākas vides informācijas un izglītības iniciatīvas. 2014. gadā īpaša uzmanība tika pievērsta ūdens un apsaimniekošanas kvalitātes kritērijiem, kā arī vides izglītības pasākumu plāniem.

Gatavošanās 2015. gada Zilā Karoga sezonai uzsākās ar informatīvu semināru Latvijas Dabas muzejā, 9. janvārī. Pasākumā piedalījās pārstāvji no Zilā Karoga programmā iesaistītajām pašvaldībām un Nacionālās Zilā Karoga žūrijas institūcijām un organizācijām.

Apbalvošanas pasākums, kurā tika apbalvotas arī 2015. gada jaunās tūrisma mītnes Zaļās Atslēgas ekosertifikācijas programmā 15. maijā, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijā, sakrita ar oficiālo peldsezonas atklāšanu.

Zilā Karoga un Zaļās Atslēgas programmu vadītājs Latvijā Jānis Ulme pasākuma otrajā daļā iepazīstināja ar programmu jaunumiem un aktualitātēm, bet viesnīcu un pašvaldību pārstāvji dalījās pieredzē un labās prakses piemēros vides iniciatīvu īstenošanā ekosertifikācijas programmu ietvaros.

Latvijā 2015. gadā pieauga Zilā Karoga peldvietu skaits – apstiprinātas 16 peldvietas un 3 jahtu ostas. 2014. gadā Zilais Karogs plīvoja 12 peldvietās un 3 jahtu ostās Latvijā. Jāatzīmē, ka izceļamies starp kaimiņvalstīm – Igaunijā šogad Zilais karogs piešķirts 2 peldvietām, bet Lietuvai – 3.

Starptautiskā žūrija apstiprināja visas izvērtēšanai pieteiktās Latvijas peldvietas un jahtu ostas. Zilā Karoga 2015. gada sezonā saņēma:

Peldvietas:

1. Ventspils pilsētas peldvieta
2. Daugavpils Lielā Stropu ezera peldvieta
3. Daugavpils peldvieta Stropu vilnis
4. Rīga, Vakarbuļļu peldvieta
5. Engure, Abrugciema kempinga peldvieta
6. Kuldīga, Mārtiņsalas peldvieta
7. Jēkabpils, Radžu ūdenskrātuves peldvieta
8. Liepāja, Pludmale pie stadiona
9. Liepāja, Dienvidrietumu pludmale
10. Jūrmala, Jaunķemeri
11. Jūrmala, Dzintari
12. Jūrmala, Bulduri
13. Jūrmala, Majori
14. Jūrmala, Dubulti
15. Saulkrasti, Centra peldvieta
16. Limbaži, Lielzera peldvieta

Jahtu ostas:

1. Liepājas jahtu centrs
2. Pāvilosta Marina
3. Kuiviži Kapteiņu osta

ZALĀ ATSLĒGA

Programmas mērķis ir samazināt tūrisma negatīvo ietekmi uz apkārtējo vidi, izglītojot un informējot katras iestādes darbiniekus un klientus par vides ietekmēm, vairojot ilgtspējīgu metožu izmantošanu pārvaldē un tehnoloģijās, un vadot katru uzņēmumu ar atbildību pret vidi, tādējādi samazinot resursu un enerģijas patēriņu. Sertifikācija ietver kritērijus infrastruktūras, pārvaldes un komunikācijas jomās un palīdz samazināt negatīvo tūrisma ietekmi uz vidi, kā arī veicina vides pārvaldes sistēmu ieviešanu tūrisma sektorā. Kopumā viesnīcām, lai iegūtu Zaļo Atslēgu, ir jāatbilst vairāk kā 110 kritērijiem divpadsmit kritēriju grupās. Dažas no iekļautajām kategorijām ir: ūdens, atkritumi, enerģija, personāla informētība, ķīmisko vielu izmantošana, pārtika un ēdināšana. Šogad, līdztekus viesnīcu sertifikācijai, ar atsevišķiem kritērijiem programma ir pieejama arī kempingiem.

23. janvārī, viesnīcas Radisson Blu Elizabete telpās ar Zaļās atslēgas ekosertifikātiem tika apbalvotas tūrisma mītnes – gan tās, kas to saņēma pirmo reizi, kā arī tās, kas sertifikātu atjaunojušas 2015. gadam. Uzsākoties 2015. gadam Zaļās atslēgas sertifikātu ieguvušas divas viesnīcas Rīgā – Avalon Hotel un Konventa Sēta. Trešais Zaļās atslēgas sertifikāts piešķirts Ventspils Piejūras kempingam, tam kļūstot par pirmo kempingu, kas Latvijā lepojass ar šo zīmi. Rīgā sertifikāts šai 2015. gada sezonai tika atjaunots Hotel Radisson Blu Daugava, Hotel Radisson Blu Rīdzene, Hotel Radisson Blu Latvia un Hotel Radisson Blu Elizabete, kā arī Gallery Park Hotel Rīga. Arī Jūrmalas slavenākā viesnīca Baltic Beach Hotel un Vidzemes gleznainā Dikļu pils saņēma Zaļās atslēga sertifikātus.

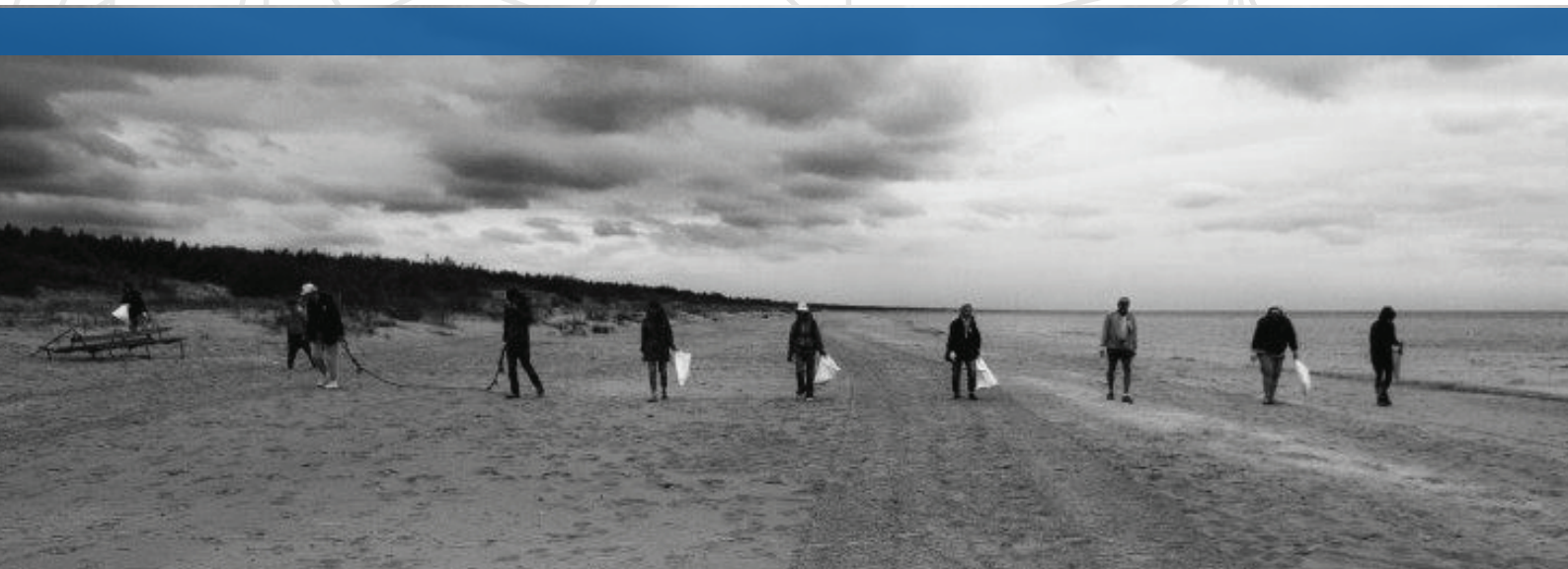
mana jūra
tira jūra vieno

MANA JŪRA

Jau ceturto gadu pēc kārtas Vides izglītības fonds īstenoja kampaņu MANA JŪRA.

Baltijas jūra ir kļuvusi par pasaules piesārņotāko jūru. Nu jau vairāk kā sestā daļa no mūsu jūras tiek uzskatīta par mirušo zonu. Bet arī jūras atveseļošanā izšķiroša loma ir mūsu katra izpratnei un attieksmei, kas pēc tam atspoguļojas praktiskā ikdienas rīcībā. Mana jūra iniciatīva aicina katru ieskatīties, iepazīt, novērtēt un atcerēties ko mums nozīmē jūra un palīdzēt jūrai izdzīvot.

Kampanas ekspedīcijas laikā tika veikti jūras piesārņojošo atkritumu monitoringi 38 vietās piekrastē. Ekspedīcija sāka 26.maijā Nidā pie Lietuvas un Latvijas robežas un ilgusi līdz pat 28. jūnijam, kad tās dalībnieki šķērsoja finiša līniju Ainažos pie Latvijas un Igaunijas robežas.

Jūras piesārņojošo atkritumu monitoringi veikti pēc ANO Vides programmas metodikas – apsektas pludmales 100 metru garumā no ūdens līnijas līdz pirmajai pastāvīgajai veģetācijai vai līdz stāvkrastam (atkarībā no pludmales) un uzskaitīti visi atrastie atkritumi. Vides izglītības fonda pārstāvji jau analizējuši atkritumu monitoringa rezultātus, un ir noskaidrotas Latvijas tīrākās un netīrākās pludmales.

Kopumā par visvairāk piesārņotāko 2015. gadā atzīta Liepājas piekrastes posmā no Nidas līdz Pāvilstai ar vidēji 195 atkritumu vienībām uz 100 metriem. Vidzemes Rīgas jūras līča piekrastes reģions ir otrais netīrākais ar vidēji 185 atkritumu vienībām uz 100 metriem. Rīgas un Jūrmalas pludmalēs atrodamas vidēji 163 atkritumu vienības uz 100 metriem, Kurzemes piekrastes Ventspils posmos (no Jūrkalnes līdz Kolkas ragam) atrastas vidēji 132 atkritumu vienības uz 100 metriem, bet šogad vistīrākā bijusi Kurzemes Rīgas jūras līča piekraste – tur atrastas vidēji 92 atkritumu vienības uz 100 metriem.

Satraucošākais secinājums, kas gūts 2015. gada izpētes ietvaros ir plastmasas atkritumu īpatsvars. Vairumā pludmaļu tas sasniedz pat 3/4 no kopējā atkritumu skaita un aktualizē jautājumus par videi draudzīgu piekrastes attīstības un atkritumu apsaimniekošanas politiku efektivitāti Latvijā.

Mana jūra ekspedīcijai varēja uz laiku varēja pievienoties ikviens – uz vienu dienu, nedēļu, vai visu mēnesi. Ekspedīcijas dalībnieki ne tikai ar kājām mēroja visu Latvijas piekrasti un veica atkritumu monitoringus, bet arī piedalījās dažādos pasākumos – filmu un mūzikas vakaros, interesantās zaļajās nodarbībās. Piemēram, Kolkā meteorologs Toms Bricis ekspedīcijas dalībniekiem pastāstīja par Baltijas jūras ietekmi uz mūsu klimatu un to, kā vēji ietekmē piesārņojuma plūsmu. Bet Latvijas Hidroekoloģijas institūta vadošā pētniece Solvita Strāķe Ģipkā runāja par dzīvniekiem, kas mīt Baltijas jūrā. Klapkalnciemā Dabas aizsardzības pārvaldes eksperts Andris Viesturs Urtāns pastāstīja, kā viņš tīra upes un kāpēc tas vajadzīgs.

PIEKRASTES BALVA

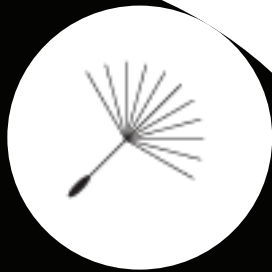
Kampaņā Mana jūra jau trešo gadu tiks pasniegta PIEKRASTES BALVA - atzinības zīme, ar ko lepoties visas nākamās sezonas garumā, kuru 2015. gadā, ar pārliecinošu pārsvaru iedzīvotāju balsojumā (42.6%), izpelnījās Limbažu Lieliezera pludmale.

Sabiedrisko mediju portālā lsm.lv no 19. augusta līdz 1. septembrim varēja balsot par savu iecienītāko pludmali no piecu finālistu vidus - Lucavsaldas, Limbažu Lieliezera, Ventspils, Dubultu un Kuldīgas peldvietām. Limbažu Lieliezera pludmale jau sesto gadu lepojās ar Zilo karogu. Apmeklētājiem ir pieejama labiekārtota peldētava, pludmales volejbola laukumi, āra trenāžieri, rotaļu laukums bērniem un laivu noma. Pastaigām piemērota 3,6 kilometrus gara dabas taka ar putnu vērošanas torni. Takas koka laipu segums mijas ar grantētu celiņu, tādēļ ir izmantojams nūjošanai, bet ziemā arī slēpošanai.

Piekrastes balvas atzinības zīme, karogs, tika pasniegta 24. septembrī, Zilā Karoga sezonas noslēguma pasākumā Ventspilī un plīvoja Limbažu pludmalē visu sezonu.

Piekrastes balvas izcīņa norisinās sadarbībā ar Zilā karoga programmu, kas Latvijā apvieno tās pašvaldības, kas iegulda darbu un pūles atbildīgā piekrastes apsaimniekošanā. Piekrastes balvas mērķis ir noskaidrot Latvijā iemīļotāko pludmali (gan pie jūras, gan pie iekšzemes ūdeņiem), kā arī popularizēt mazāk zināmās atpūtas vietas pie ūdeņiem.

ZALĀIS IZRĀVIENS

2015. gadā veiksmīgi noslēgusies projekta “Zaļais izrāviens - Vides izglītības fonda darbības stiprināšana” īstenošana, kas devis būtisku ieguldījumu fonda pamatdarbības nodrošināšanā, un jaunu iniciatīvu attīstībā. Pateicoties šim projektam, Vides izglītības fonds spējis uzsākt jaunas iniciatīvas, kā arī sniegt ieguldījumu tādu organizācijas darbībai un attīstībai nozīmīgu lietu uzlabošanā kā finanšu piesaistes sistēma, komunikācija ar sabiedrību un jaunu programmu izveide.

Projekts īstenots laika periodā no 2013. gada jūlija līdz 2015. gada beigām ar Islandes, Lihtenšteinas un Norvēģijas finansiālo atbalstu.

Pateicoties Islandes, Lihtenšteinas un Norvēģijas finansiālajam atbalstam projekta „ZAĻAIS IZRĀVIENS - Vides izglītības fonda darbības stiprināšana” ietvaros, Vides izglītības fonds 2015. gadā veiksmīgi turpinājis īstenot organizācijas pamataktivitātes un publicitātes pasākumus.

Ar projekta “Zaļais izrāviens - Vides izglītības fonda darbības stiprināšana” līdzfinansējumu īstenots ikgadējais Ekoskolu vasaras forums, kas nedēļas garumā pulcēja kopā jauniešus un skolotājus no visas Latvijas, nodarbībās iesaistot vairāk kā 200 dalībniekus.

Tāpat ar projekta atbalstu Ekoskolu programmas ietvaros tika nodrošināta iespēja veikt žūrijas un programmas koordinācijas vizītes izglītības iestādēs, kā arī īstenot programmas popularizācijas un reprezentācijas aktivitātes, gan piedaloties citu organizāciju īstenotajos pasākumos, gan dodoties ciemos pie skolām, kas vēlas iesaistīties Ekoskolu programmā.

Kopumā 2015. gada laikā Ekoskolu programmā iesaistījās 26 skolas, programma apvieno 230 izglītības iestādes. No šīm 114 ir saņēmušas starptautisko ekoskolas nosaukumu un augstāko atzinības zīmi - Zaļā karoga balvu. Vēl 47 skolas saņēmušas diplomu un Latvijas ekoskolas nosaukumu. Savukārt Jauno vides reportieru programmas ietvaros īstenotas izglītojošas nodarbības par vides žurnālistiku, kas šogad īstenotas jaunā formātā - pievēršanos konkrētai vides problēmai un darbojoties pēc iespējas tuvāk dabai.

Pateicoties projekta finansējumam, Vides izglītības fonds varēja turpināt kampaņas Mana jūra piekrastes monitoringa un sakopšanas aktivitāšu loku, īstenot radošās darbnīcas un dažādus pasākumus, kā arī informēt medijus par jūru piesārņojošo atkritumu problemātiku.

„Zaļais izrāviens” ir būtiski atbalstījis Vides izglītības fonda ekosertifikāciju programmas. Zaļās atslēgas programmā nodrošināts viesnīcu pārsertifikācijas process un konsultācijas viesnīcām par programmas darbību. Toties Zilā Karoga programmas ietvaros Vides izglītības fonds līdzdarbojās un popularizēja pašvaldību Zilā Karoga vides izglītības pasākumus un devās Zilā Karoga kontroles vizītēs. Zilais Karogs šogad Latvijā piešķirts 16 peldvietām un 3 jahtu ostām.

Projekts “Zaļais izrāviens - Vides izglītības fonda darbības stiprināšana” ar 2015. gadu ir noslēdzies, tā ietvaros trīs gadu garumā ir tikusi īstenota virkne aktivitāšu, kas nodrošināja fonda programmu darbības attīstību un ir palīdzējusi uzsākt jaunas iniciatīvas un sasniegt plašāku sabiedrības loku.

PALDIES MŪSU ATBALSTĪTĀJIEM!

SADARBĪBAS PARTNERIEM

PROJEKTU FINANSĒTĀJIEM

Latvijas prezidentūra
Eiropas Savienības
Padomē

INFORMATĪVAJIEM ATBALSTĪTĀJIEM

VIDES IZGLĪTĪBAS FONDS

Lapu iela 17

Rīga, LV - 1002

Tālr. 67225112

E-pasts: fonds@zemesdraugi.lv

www.videsfonds.lv

